

II.3 Appendices

II.3.1 Appendix 1: Anhang von D

Der folgende Anhang berichtet über jenen Paratext, der Philes' Psalmenmetaphrasen im Codex **D** begleitet und der häufig, wenn auch nicht ausschließlich, mit Psellos' *De inscriptionibus Psalmorum* (Gedicht 1, ed. Westerink) übereinstimmt; zu den anderen Handschriften, s. Michael Psellos, *Gedichte* (ed. Westerink), S. IX–X. Der Text des Gedichts ist kursiv gedruckt. Innerhalb des Textes finden sich zwei Arten von Strichen: Der gerade zeigt das Ende der Zeilen in der Handschrift an, der schräge markiert das Ende jedes Verses. Der Text wird so wiedergegeben, wie er in **D** erscheint, d. h. ohne Korrektur von Rechtsschreibfehlern oder Aussprachefehler wie Itazismus; selbst die Orts- und Personennamen werden in Kleinbuchstaben wiedergegeben. Die verwendete Ausgabe ist jene Westerinks mit dem Siglum Mi.Ps. *Poem.* Dank des Vergleichs mit dem Apparat von Westerinks Ausgabe kann man feststellen, dass der Text von **D** dem Text der Handschrift Madrid, BNE, gr. 4681 (olim 51, *siglum* D in Westerink's Ausgabe) [*diktyon* 40158] recht nahe kommt. Hier jedoch werden die Abweichungen von Westerinks Text und der Madrider Handschrift nicht dokumentiert.

ad MPs. 5

||^{198r marg. ext.} ὁ πέμπτος εἰς τὸ τέ|λος δὲ ὑπὲρ κληρονο|μούσης· / κληρονομοῦ|σα δε ἐστὶν τοῦ θεοσ|δότου κλήρου· / ἡ σύμ|πασα τῶν ἐθνικῶν|μερίδων ἐκκλησί|α. / ὁ κληρονόμος γὰρ|αὐτῆς ἐν τέλει τῶν|αἰώνων· / ταύτη|κληρον παρέσχετο θεί|ας κληρονομίας +

1–3 ὁ πέμπτος ... κληρονομίας] Mi.Ps. *Poem.* 1.28–31

1 δε ἐστὶν] post corr. δέ ἐστι

ad MPs. 6

||^{198r marg. inf.} ὁ ἔκτος ἐπιγέγρα|πτε μόνον ὑπὲρ|ὀγδόης· / ἥτοι τῆς|ἀναστάσεως τοῦ|μέλ-λοντος αἰ|ῶνος· / εὐδομος|γὰρ ὁ νὺν καιρὸς,|ὄγδοος δ' αὖ ὁ μέλ|λων / μὴ τῷ θυμῷ|σου γάρ φησιν ἐλέγξης με χριστέ μου| / ὁρᾷς ὀδύνης ῥή|ματα, φοβεροῦ|κριτηρίου +

1–3 ὁ ... κριτηρίου] Mi.Ps. *Poem.* 1.32–36

1 ἐπιγέγραπτε] corr. in αἰ s.l.

ad MPs. 7

||^{198r marg. inf.} ὁ εὐδομος ἐπὶ γραφὴν ἀναξ τοιαύτην ἔχει, / ὃν ἦσεν ὑπὲρ τοῦ χουσί ἱεμενὶ
 κυρίῳ / τοῦ γὰρ παιδὸς ὡς ἤρηται, ἀβεσαλώμ μανέ|ντος· / εἷς ὢν τῶν φίλων ὁ χουσί τοῦ
 θαυμαστοῦ προφήτου· | τρέχει πρὸς τὸν ἀβεσαλώμ, φυγὰς ἀνυποκρίσει· / καὶ πείθει πα-
 ραστρατὴ | γὸν τὸν τ<ύ>ραννον ἐκείνον· / καὶ κατὰ πόδας ἔπεσθαι τῷ πατρὶ πεφε<υγ>ότι·
 5 / ἀλλὰ σὺν τάσσει πόλεμον <τὸν> στρατὸν συναθροίζειν· ||^{198v marg. sup.} / κἀντεῦθεν ἀνα-
 πνεύσαντα τὸν δαβὶδ ἱστορεῖται, / συστήσαι πόλεμον αὐτῷ καὶ καθελεῖν εἰς τέλει· / ποιεῖ-
 το γοῦν ὑπὲρ χουσί | ψαλμὸν εὐχαριστίας·

1–7 ὁ ... εὐχαριστίας] Mi.Ps. *Poem.* 1.37–48

ad MPs. 8

||^{198v marg. ext.} ὑπερληνῶν | ἐπίγραμμα | ψαλμὸς ὃ | γδοος ἔφη· | / ληνοὶ δὲ θε | οπώπητοι
 τῶν | ἐθνῶν ἐκκλη | σία· / τὸ γλεῦκος | ἀποστάζουσα τὸ, | τῶν εὐαγγελίων·

1–2 ὑπερληνῶν ... εὐαγγελίων] Mi.Ps. *Poem.* 1.49–51

1 ἔφη] s.l. ἔχει

ad MPs. 9

||^{198v marg. inf.} ὁ ἑννατος ἀπόκρυφος ὑπὲρ γὰρ | τῶν κρυφίων, / τῶν τοῦ υἱοῦ τὴν
 θαυ | μαστὴν ἐπὶ γραφὴν λαμβάνει· | / υἱοῦ δὲ τοίνυν κρύφια ἢ κένω | σις τοῦ λόγου· /
 κρυφίαν γὰρ ταπεινῶσιν φησὶ πρὸς τὸν πατέρα, / ὁ τοῦ θανάτου τῶν πυλῶν ὑψῶν με
 παραδόξως + ||^{199r marg. inf.} οἱ δεῖς τὸ τέλος σύμπαντες ἐπὶ γραφὴν λαβόντες, / ἢ τὸ ἐν τέλει
 5 τρόπαιον δηλοῦσι παραδόξως· / ἢ τὸ κενὸν καὶ γνῶριμον | τέλος τὸ τοῦ θανάτου +

1–5 ὁ ... θανάτου] Mi.Ps. *Poem.* 1.52–60

ad MPs. 15

||^{200r marg. ext.} ὁ δὲ πεντεκαιδέκατος | ἔχει στηληγραφίαν· | / ὅπερ ἐστι τὸ τρόπαι|ον τῶν
 πράξεων | καὶ στήλη· / ὁ μετ' αὐτῶν | τὴν προσευχὴν ἐπὶ | γραφὴν λαμβάνει· / ψαλμὸς
 οὗτος ἀρίθ|μιστος ἐν θλίψει γε|γραμμένος· / εἰσά|κουσον γὰρ κύριε καὶ πρόσ|χες τῇ
 δεήσει· / καὶ ἐκ|προσώπου σου φησὶ | τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι·

1–4 ὁ ... ἐξέλθοι] Mi.Ps. *Poem.* 1.61–65

ad MPs. 17

||^{200v marg. inf.} τὸν δ' αὖ ἐπτά καὶ δέκατος μελωδεῖ τῷ δεσπότη· / ὅταν ἐρρύσθη τῶν ἐκχθρῶν
 καὶ τοῦ σαοῦλ ἐκείνου· / οὕτω γὰρ ἐπὶ γέγρα|πται σαφῶς καὶ πόλυ στίχος +

1–2 τὸν ... στίχος] Mi.Ps. *Poem.* 1.66–68

ad MPs. 21

||^{202r marg. ext.} ττὸν δ' εἰκοστόπρωτον ψαλμὸν αὐτὸς | ὁ λόγος ἄδει / κρυφίως δ'
 ἐ|πιγέγραπται καὶ συγκεκα|τλυμμένος· / ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως ἐν τέλει τῆς | πρωΐας· /
 ἐωθινὴ δ' ἀντί|ληψις ἢ κένωσις τοῦ λόγου, | / ὡς ὀρθρος ἐπιλάμψασα | πᾶσι τοῖς ἐν τῷ
 σκότει· | / ὥρυξαν γὰρ φησι σαφῶς | καὶ πόδας μου καὶ χεῖρας· +

||^{202r marg. inf.} ὁ δ' εἰκοστότροπος ψαλμὸς τῆς μιᾶς τῶν σαββάτων· / ἥτοι τῆς ἀναστάσεως 5
 τοῦ χριστοῦ παρουσίας· / τῆς πρώτης λέγω καὶ μιᾶς | ἐπιδημίας τούτου· / καθ' ἣν ἐλθὼν
 μετὰ σαρκὸς ἀνέπαυσε τὴν κτίσιν· / πολλῶν γὰρ ἀναπαύσεων αὕτη τιμιωτέρας· / ὁ δὲ
 λαθὼν | ἀπεδράσ<a>τε τοῦ τυράννου χεῖρας +

1–4 Mi.Ps. *Poem.* 1.69–74 5–8 Mi.Ps. *Poem.* 1.75–76 + 77–78 secundum D (vid. apparatus Westerink)

ad MPs. 26

||^{203v marg. ext.} ὁ δ' ἕκτος πρὸς τοῖς εἴ|κοσι ψαλμὸς προ| τοῦ χρισθῆναι· / προ| τοῦ χρι-
 σθῆναι δε φησὶ| χρίσματι βασιλείας· | / χρίσεις γὰρ τρεῖς| γινώσκομεν τοῦ θαυ|μαστοῦ
 προφήτου· | / τὴν πρώτην ἀπὸ| ἑκ σαμουὴλ ἐν βη|θλεὲμ τῇ πόλει· | τὴν δὲ δευτέραν ἐν|
 χευρῶν ὑπὸ φυλῶν τῶν δύο· / τὴν τρίτην | δ' ὑποσυμπασῶν τῶν φυλλῶν γενομένη· / προ-
 5 τοῦ χρισθῆναι τοιγὰρ οὖν τὴν τρίτην ἴσως χρίσιν +

1–5 Mi.Ps. *Poem*. 1.79–84

ad MPs. 28

||^{204r marg. ext.} τὸν δ' εἰκοστόγδοον ψαλ|μὸν ἐξόδου σκηνῆς| γράφει· / ἡ καὶ σκινῆς τίς|
 ἐξόδου γὰρ ἀμφοτέρω| γὰρ κεῖνται· / δηλοῖ δ' ἐ|κάστη τῶν γραφῶν τοῦ| σώματος τὴν
 λύσιν· / ἡ|δὲ καὶ γὰρ σκινῆς| ὁ θάνατος τυγχάνει +

1–3 Mi.Ps. *Poem*. 1.86–89

ad MPs. 29

||^{204v marg. ext.} τὸν δέ γε μετ' αὐτὸν ψαλ|μὸν ἐγκαινισμὸν οἰ|κίας· / τοῦτ' ἔστιν ἁ-
 νοι|κοδομὴν τῆς νέας| ἐκκλησίας· | / ὁ δ' ἐφεξῆς ἐκστά|σεως ἐπίγραμμα| λαμβάνει· /
 τῆς| ἐκκλησίας γάρ| φησι τῆς νέας κε|νισθείσης· | / ἐξέστημεν| θαυμάσαντες| τὰ τῆς
 οἰκονομίας +

1–4 Mi.Ps. *Poem*. 1.90–94

ad MPs. 33

||^{205v marg. inf.} ὁ δὲ τριακοστότρι|τος πολύστιχος| τυγχάνει· / ψαλ|μὸς φησιν γὰρ τῷ
 δα|βίδ ἡνίκα δια|νάγγη· / τὸ πρόσω|πον ἡλλοίωσεν| ἔναντι Ἀβιμέ|λεχ· / ἱερουργὸν|
 τυγχάνοντα τό|τε τῶν κατὰ νό|μων· / εἶτα καὶ| ψεῦδος εἶρη|κεν, ὡς φω|βηθεὶς ἁλῶ-
 νος| μὴ γὰρ φυγεῖν ἀλλ' ἐπελθεῖν κελεύσματος δεσπότη· | / τὴν γοῦν ὑπόκρισιν αὐτοῦ
 5 ἡλλοίωσιν εἰρήκει

1–5 Mi.Ps. *Poem*. 1.98–106

ad MPs. 35

||^{206v marg.} ἐ]σκανδαλίζετο εἰς αὐτήν· καὶ ἐρωτιῶν, προφασίζεται ἄρρωστίαν· ἐπισκέπτε-
ται δὲ αὐτὸν, πυθόμενος ὁ | πατήρ· καὶ ἔφη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ ὁ ἁμὼν· μηδεὶς εἰ-
σιέτω ἐν τῷ κουβουκλίῳ μου, εἰ μὴ μόνον | θαμὰρ· ἡ ἀδελφή μου· καὶ διακονοῦσα ἰάσε-
ταί μου τὴν μαλακίαν· ἐπιτρέψαν τοσδὲ τοῦ δαβὶδ εἰσέρχε|σθαι θαμὰρ τοῦ δια | κονίσαι
τὸν ἀδελ|φὸν αὐτῆς· μὴ ἰ|δοῦσα τὴν διαβολι|κὴν βουλὴν αὐτοῦ | ἦν ἐβουλεύσατο | καὶ 5
προσεγγίσασα | τῇ κλίνῃ αὐτοῦ, ἐπι|σπᾶται ὁ ἁμὼν τῶν | ἱματίων αὐτῆς | λέγων· κοι-
μῖθη | τι μετ' ἐμοῦ· ἡ δὲ, | λέγει πρὸς αὐτὸν· | μὴ ἔστω τοῦτο· ἃ | μαρτία μεγάλη | ἐργάζη·
καὶ παρορ|γίζομεν κύριον τὸν θεόν· | καὶ ἔσται ἡμῖν | θάνατος, καὶ | οὐ ζωή· ὁ δε | δι-
σχυ|ρισάμενος, | ἔτα | πεινώ | σε τὴν παῖδα | καὶ μὴ στήσας | εὐθὺς, ἐξέ|βαλεν αὐτήν | ἐκ
τοῦ κοιτῶ | νος· καὶ διὰ | τοῦτο εἰρήται | οὐ εὐρεῖν τὴν | ἀνομίαν αὐ | τοῦ καὶ μισή |σαι· 10
περὶ αὐτῶν λέλεκται οὗτος ὁ ψαλμὸς +
et ἐρ[ώ]τησις· τί ἐστι τὸ παρὰ τοῦ προφήτου εἰρ<η>μένου· φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρ-
τάνειν ἑαυτῷ οὐκ ἔστι[...]ἀπέναντι τῶν[...]ια δε τοῦ[...]

ad MPs. 36

||^{207r marg. inf.} ὁ δὲ τριακοστόβδομος ὑπόμνησι σαββάτου | ἦτοι τῆς ἀναπαύσεως ὑπόμνησι
τῆς θείας·

1–2 Mi.Ps. *Poem.* 1.107–108

ad MPs. 43

||^{208r marg. ext.} τὸ δ' ὑπὲρ ἀλλοιῶ | σεως τῆς μελλοῦ | σης ἐν τέλει / υἱ | οἷς κορὲ εἰς σύνε | σιν
ὡδὴ τοῦ ποθοῦ | μένου· / ὑπὲρ τῆς | ἀλλοιῶσεως τῶν | παρρηνομηκότων· | / ὡδὴ τοῦ λό-
γου τοῦ θεοῦ | δαβὶδ· / τοῦ νοουμένου | ὑπὲρ τῆς ἀλλοιῶ | σεως τῶν παρρηνομη | κότων· /
δοθεῖσα τοῖς | υἱοῖς κορέ, εἰς σύνε | σιν τοῦ λόγου

||^{208r marg. inf.} ὁ ἀθηναῖος δαίδαλος τῷ μινῶνι ἐν κρήτῃ | / φρούριον πολυέλικτον, κωχλο- 5
ηδὲς τὴν θέσιν

1–4 Mi.Ps. *Poem.* 1.115–120 5–6 Io.Tz. *Hist.* XI, 379.542–543

ad MPs. 47 II

||^{209r marg. inf.} τὸ δὲ ψαλμὸς υἱοῖς κορὲ δευτέρα τοῦ σαββάτου· / εἰς σάββατον ἀνάπαισιν
 πνευματικὴν τυγχάνει· / βαθμὸς τίς ἐστὶν γὰρ ἐτῶν ἡμέ|ρα τοῦ σαββάτου· / πρώτη γὰρ
 ἔστιν ἀρετὴ δευτέρα τε καὶ τρίτη· / ἢ πρακτικὴ καὶ φυσικὴ καὶ ἡ τῆς θεωρίας· / ἢ φυσικὴ|
 γοῦν ἀρετὴ δευτέρα τοῦ σαββάτου· / καθ' ἣν τοῦς λόγους ἐγνωμεν τῶν ἀπάντων κτισμά-
 5 των / ὕστερον γράφων ἔνεμω ταῦτα τοῖς χο|ροψάλταις· / τῷ ἰδιούμ ἀσὰφ αἰθὰμ τοῖς ἐπὶ
 γεγραμμένοις / νῦν μενεῖς τὴν ἀσσύριον τὸν ναβουχοδονόσορ· / νῦν δ' ὕ|πὲρ ἀλλοιώσε-
 ως ὑπὲρ ἧς προειρήκει· / περιττὸν οὖν πολυλογεῖν τὰ προκρικνευμένα· / πλὴν ὅπου κεῖται
 προσευχῇ δηλοῦ τοι|δίχα μέλους· / ὅπου δε πρόκειται μωσῇ μέμνηται τίνος πάντως· / ἐ-
 10 πὶ τοῦ κατ' αὐτὸν καιροῦ ἀνθρώπου σεβασμίου. τὰ σάββατα δ' ἡρμή|νευσα ἐν ψαλμοῖς
 δ|αφόροις· ὅτε ἡ γῆ κα|τῶκιστο τὴν πρώτην πα|ρουσίαν· / πρὸς γὰρ εἰς γῆν δεσποτικὴν
 ὅτε|πὴν κατωκίσθη· / ψαλ|μὸς δ' ἐξομολόγη|σιν ἔχων <προ>σγεγρα|μμένοις[...]|λῶσιν
 ἔχει καὶ θυμ[...]|διττὴ γὰρ σημασία

1–5 τὸ ... κτισμάτων] *Mi.Ps. Poem.* 1.121–127

5–12 ὕστερον ... σημασία] *Mi.Ps. Poem.* 1.220–235

5 χοροψάλταις] s.l. ες

ad MPs. 50

||^{210r marg. ext.} ὁ δὲ πεντηκοστός ψαλμὸς|δῆλος ἐξ ἱστορίας· / βραχὺ| γὰρ ῥαθυμήσαντος
 τοῦ|θαυμαστοῦ προφήτου· / καὶ φθείραντος βηρσα|βέε γυναῖκα τοῦ οὐρίου· / εἰσῆλθε
 νάθαν πρὸς αὐ|τὸν ἐλέγχων παρρη|σία +

1–3 ὁ ... παρρησία] *Mi.Ps. Poem.* 1.128–131

ad MPs. 51

||^{210v marg. ext.} ὁ δὲ πεντηκοστόπρω|τος μέμνηται ἱστορί|ας· / ὁ ἰδουμαῖος γὰρ|δωὴκ μισο-
 δαβιδ|τυγχάνων· / ἐπετη|ρώσω φεύγοντα καὶ|πρὸς τὸν ἀβιμέλεχ|/ἐλθόντα καὶ παρὸν
 φιλεῖς|τινὸς ἀξίω|θέντα· / προσή|γγειλε τὸ γεγονῶς|τῷ σαοὺλ ὡς δεσπότην· / ἔστι δε
 καὶ πρόρ|ρησις ἀληθεὶς εἰς ἰούδαν· / προδόντα τὸν δι|δάσκαλον, δαβιδ ὃν|τως τὸν νέον·
 5 / εἰς τέ|λος γὰρ συνέσεως ἐ|στὶ τὸ γεγραμμένον·|/συνῆκε γὰρ προφη|τικῶς τὴν ἐν τῷ
 τέ|λει πράξιν +

1–6 ὁ ... παρρησία] *Mi.Ps. Poem.* 1.132–140

ad MPs. 53

||^{210v} intra columnas ὁ πεντη|κοστοδεύ|τερος ἔχει τί| καὶ ξενί|ζων· / ὑπὲρ| γὰρ ἔμαε|λέθ
 φη|σί, συνέ|σεως ἐν τέ|λει· / ἔστι δὴ| λέξις ἐβραΐς ση|μαίνει δὲ| χορείαν·| / ὑπὲρ
 χο|ρείας τοιγαροῦν τῶν| θείων ἀπο|στόλων / ὃ|περ συνῆ|κεν ὁ δαβὶδ| πρὸ τέλους|
 ἐν τῷ τέ|λει // ὁ δὲ πεντηκοστότρι|τος ἱστορεῖ τι σὺν τό|μος· / φεύγα γάρ πο|τε δαβὶδ
 εἰς πόλιν| τῶν ζιφαιῶν / καὶ| παρ' αὐτοῖς κρυπτό|μενος ὡς φαινομέ|νοις φίλοις· / τοῦ- 5
 τον οἱ| πονηρότατοι τῶ σα|οὺλ προδιδοῦσι +

1–4 ὁ ... τέλει] Mi.Ps. *Poem.* 1.141–145 4–6 ὁ ... προδιδοῦσι] Mi.Ps. *Poem.* 1.146–149

ad MPs. 55

||^{211r} marg. inf. καὶ ὁ πεντηκοστόπεμπτος μέμνηται ἱστορίας· / τοῦ γὰρ σαοὺλ βασκαίνοντος
 δυσμενῶς τῷ προ|φήτῃ· / πολλακίς ἀπεδίδρασκεν οὗτος τὸν τυραννοῦν τὰ· / ὅθεν πο-
 τὲ καὶ πέφευγεν εἰς πόλιν ἄλλο|φύλων· / ἥτοι γὰρ ἐπονόμαστο, καὶ φοβηθεὶς ἀλῶναι· /
 μανίαν ὑποκρίνεται καὶ διέδρα πανσό|φως· / ταύτην οὖν ἀνεστήλωσε τὴν πράξιν τῷ δε-
 σπότη· / καὶ στήλην ἐπεγράψατο καὶ κοι|νὸν ᾄδει μέλος,| ὑπὲρ λαοῦ τοῦ δυστυχοῦς καὶ 5
 θεοῦ μακρυνθέντος, / ἐλέησόν με γάρ φησιν| ὁ θεὸς φιλανθρωπῶς· / ὅτι με κατεπάτησεν
 ἄνθρωπος ἀναξίως +

1–7 καὶ ... ἀναξίως] Mi.Ps. *Poem.* 1.150–160

ad MPs. 56

||^{211v} marg. ext. ...]ος ἱστορεῖ| τι λανθάνων, ὁ γὰρ δα[βί]δ| κρυπτόμενος τὸν σαὺλ| μεμνηό-
 τα· / δεινῶς κατα|διώκοντα φεύγοντα τὸν| προφήτην· / ὑπὸ τι στή|λαιον βαθὺ κρύπτε-
 ται| λανθανόντων· / στηλογρα|φίαν τοὶ γὰρ οὖν τὴν πρά|ξιν ὀνομάζει· / ἀλλὰ τὸ τέ|λος
 ἔφησε μηδαμῶς δι|φθείρης· / ὁπέρ ἐστι πα|ράγγεγμα τοῖς ἀγωνιζομένοις| / μὴ ἐκκακεῖν
 ταῖς θλίψεσι μήτε μὴν, πρὸς τὸ τέλος·| / πίπτειν πρὸς τὴν ἀπόγνωσιν, καὶ φθει|ρειν τοὺς 5
 ἀγῶνας +

1–6]ος ... ἀγῶνας] Mi.Ps. *Poem.* 1.161–169

ad MPs. 58

||^{212r marg. ext.} καὶ ὁ πεντηκοστόγδοϛ| τὴν αὐτὴν γραφὴν ἔχει,| / ἅδει δὲ τοῦτων τῷ| θεῷ,
 ἐν συνοχῇ καρδίας,| / ὀπηνίκα κατέφυγεν| εἰς τὸν πατρῶον οἶκον·| / καὶ γνοὺς σαοὺλ
 διέλα|βε κύκλωθεν τὴν| οἰκείαν +

1–3]οϛ ... ἀγώνας] Mi.Ps. *Poem.* 1.170–174

ad MPs. 59

||^{212r marg. inf.} ὁ δὲ πεντηκοστέννατος ἐστὶ παρ' ἱστορίαν· / ὅποτε γὰρ ἀνέπρησε τὴν μεσο-
 ποταμίαν· / καὶ τὴν συρίαν τὸν σωβάλ καὶ τὸν ἐδῶμ ἀνέϊλε· / διὰ χειρὸς τοῦ ἰωᾶβ δώδεκα
 χίλι|άδας· / εἰς τῶν αὐλῶν τὴν φάραγγα πρόσκειται δ' εἰς τέλος· / ὑπὲρ τῆς ἀλλοιώσεως
 ὡς προστηλογραφίαν· / οὐδὲν δὲ τούτων γέγραπται ἐν τετραβασιλείῳ· / ἀλληγορίας| τοῖ
 5 γὰρ οὖν ὁ λόγος ἡλλοιουσθῶ· / σωματικὴ τοίνυν ζωὴ ἡ μεσοποταμία· / τοῖς ἐγῶ παθέσι
 ποταμοῖς φεῦ περικλυζομένη· / ἦν ἐνεπύρισε χριστὸς ὁ δι' ἡμᾶς πτω|χεύσας· / καὶ τὴν
 συρίαν τοῦ σωβάλ τοῦ δηλωθέντος βίου / τὸ γὰρ σωβάλ ἐστι καὶ πᾶς θεῷ δουλεύων· / ὡς
 ἰὼβ ὑπῆκοον τὴν φύσιν προσλαμβάνει· / ἀλλῶν δὲ| φάραξ πέφυκεν ἡ τῶν παθῶν κυλό-
 της· / καὶ χιλιάδες δώδεκα φύσις ἐστὶ καὶ χρόνος· / ὁ χρόνος ἐβδοματικὸς πενταδικὴ δ' ἡ
 10 φύσις· / ταῖς π[έ]ντε γὰρ| αἰσθή[σε]σιν ἡ φύσις διοικεῖται +|
 et ὡς [ἰω]ὰβ ὑπῆκοον τὴν φύσιν προλαμβάνει ἀλλῶν

1–10]οϛ ... ἀγώνας] Mi.Ps. *Poem.* 1.175–191 11 ὡς ... ἀλλῶν] Mi.Ps. *Poem.* 1.188

ad MPs. 62

||^{213r marg. ext.} ὁ δ' ἐξηκοστοδεύτερος| τὴν φυγὴν ἀναγράφει· / ὅπό|τε καταπέφευγεν εἰς|
 χῶραν Ἰδουμαίαν·

1–2 ὁ ... ἰδουμαίαν] Mi.Ps. *Poem.* 1.193–194

ad MPs. 64

||^{213r} marg. ext. ὁ δ' ἐξηκοστοτέταρτος | ἐσόμενα προγράφει· | / ὑπὸ ἱερεμίου γὰρ καὶ | τοῦ
λοιποῦ προφή | του· / ὃς ἰεζεκιήλ ἐστι | καὶ τὴν τῆς παροικίας· | / ὅποτε δορυάλωτοι | ἤ-
γοντο πρὸς περσίδα· | / ὅπερ ἐσχάτως γέγονε κρατοῦντος σεδεκίου· | / ἀλλ' ὁ δαβὶδ προ-
φητι | κοὶ ὁμμασι προκατεῖδε· | / τὸν πόλεμον τὴν ἄλωσιν | καὶ τὰ τῆς παροικίας.

1–4 ὁ ... παροικίας] Mi.Ps. *Poem*. 1.195–201

ad MPs. 65

||^{213v} marg. ext. ὁ δέ γ' ἐξηκοστόπεμ | πτος σαφῶς οὕτω | σὶ λέγει· / ὥδη | τῆς ἀναστάσεως |
ἦχον τῆς τοῦ κυρίου· | / καὶ δῆλον ἀλαλάξα | τε πᾶσα γάρ φησι κτί | σις +

1–2 ὁ ... κτίσις] Mi.Ps. *Poem*. 1.202–204

ad MPs. 69

||^{215r} marg. ext. ὁ δέ γε ἐξηκο | ὁ δέ γε εἰς ἀνάμνησιν τοῦ σῶσε | με προλέγων· / ἔστιν ἐξηκο-
στέν | νατος ὥσπερ ἀναμνησκων· / τὸ | τοῦ θεοῦ φιλάνθρωπον τῆς κοινῆς σωτηρίας

1–2 ὁ ... σωτηρίας] Mi.Ps. *Poem*. 1.205–207

ad MPs. 70

||^{215r} marg. ext. ὁ δέ ἰωναδάμ υἱός ἐστι τίς | χοροψάλτις· / ὃς δὴ τὸν ἐβ | δομ(σ.λ. η)κοστον
ψαλμὸν, ἦσε | τὸ τῷ λόγῳ· / ὑπὲρ τῶν πρῶ | των δε φησὶν συναιχμαλω | τισθέντων· / ὁ να-
βουχοδο | νόσορ γὰρ ὁ περσῶν αὐ | τοκράτωρ· / τρισάκις ἦχ | μαλώτευσε τὴν πόλιν ἰουδαί-
αν· | / ὁ δέ ψαλμὸς προϊστορεῖ τὴν ἄλωσιν | τὴν πρῶτην·

1–4 ὁ ... πρῶτην] Mi.Ps. *Poem*. 1.208–213

ad MPs. 71

||^{215v marg. ext.} ὁ ἑβδομηκοστόπρωτος ὑπὲρ τοῦ σαλομῶντος· | / οἶμα τοῦ καθ' ἡμᾶς χριστοῦ |
τοῦ εἰρηνικωτάτου +

1–2 ὁ ... εἰρηνικωτάτου] Mi.Ps. Poem. 1.214–215

ad MPs. 72

||^{216r marg. ext.} ἐν ἑβδομηκοστῷ ψαλ| μῶ φησί τε καὶ δευτέρω· | / ἐπίγραμμα δ' ἐξέλι| πον οἱ
ὑμνοὶ τῷ προφῇ | τη· / ψαλμὸς ἀσάφ, | ὁπὲρ ἐστὶ ὡς μέχρι τοῦ | των ἄσας· / οἰκείω στό| ματι
δαβὶδ τὰ γεγρα| μμένα μέλη +

1–3 ἐν ... μέλη] Mi.Ps. Poem. 1.216–219

||^{216r marg.} ...] Ἀπὸ τοῦτον τὸν ψαλμὸν, ἐν πρώτοις ψάμεν ὁ ἀσαφὰς· αὐτὸς γὰρ | ὁ προφή-
της κατὰμενον ἐν τῷ ὄρει· ἐτήρει ἑαυτὸν ἐν πάσῃ ἀναστροφή ἀγαθῇ· πλήν, ἐπέπληκτο
τῷ σώματι αὐτοῦ μεγά| λη ἄρρωστία· καὶ δὴ καθήμενος ἐν τῷ ὄρει, ἐσκόπτει κάτωθεν
τοῦ ὄρους· πόλιν κειμένην καὶ κώμας· καὶ ἐξαυτῶν | τὰς ἀμάξας[...]| τρέχοντας ἐτέρους,
5 ἀφαινο| μένους, ἀγαλλομένους, παί| ζοντας· καὶ ζηλώσαι | αὐτοῦς, ἥξε κατελ| θεῖν ἐκ τοῦ
ὄρους, καὶ | οἰκεῖν, μετ' αὐτὸν | ἐξερχομένου δὲ αὐτοῦ | ἄγγελος κυρίου μετὰ ποιηθεῖς |
εἰς ἄνδρα, συναντὰ αὐ| τὸν λέγων, ποῦ πορεύει· | ὁ δε εἶπε· καταμένω | ἐν τῷ ὄρει τούτῳ
χρόνους | πολλοὺς· καὶ ἐτάκη τὸ σῶ| μα μου ἐν πολλῇ ἄρρω| στία· σκοπήσας οὖν τοὺς |
κατέναντί μου | ἄνδρας ἐκπο| ρευμένους ἐκ τῶν | πόλεων κατανόμων | καὶ εἰσπορευο-
10 μένους· | μετὰ συμφωνίας | καὶ χωρῶν, ἐζήλωσα | οἰκεῖν μετ' αὐτῶν· ὅτι ἐθνη| κοί μου
εἰσίν· εὐρωστοὶ δὲ | πάλιν· καὶ λέγει αὐ| τῷ ὁ ἄγγελος· ἀποστρά| φηθι ἐν τῷ τόπῳ σου· |
ἕως οὗ ἔλθῃς[οι] σύνε| σις παρα κυρίου· τότε ἀνα| στρέψας ὁ προφήτης, | προσεγγίζει
τῷ τόπῳ, | ἐν ᾧ ἦν αὐτοῦ τὸ κατάλυμα | καὶ ἔλαβε σύνεσιν παρὰ | κυρίου· καὶ ἐμβλεψας
εἰς τὴν | ματαιότητα τῶν | ἀνθρώπων, εὐθέως μετὰ | συνοχῆς καρδίας ἔψαλλε τὸν στίχον
15 τοῦτον· ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ ἰσραὴλ· ἐμοῦ δὲ παραμικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες +

II.3.2 Appendix 2: Anhang von Vat

ad tit. MPs. 103

^{34r}ψαλμός ὡδῆς ὑπὲρ τοῦ κόσμου συστάσεως:
οὗτος τὴν ἴσιν δύνάμιν τῷ προρρηθέντι φέρει:
τὸν κύριον καὶ γάρ φησιν εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου:

2–3 οὗτος ... μου] *Mi.Ps. Poem.* 54.1048–1049

ad tit. MPs. 37

^{35v}ψαλμός τῷ Δαυίδ εἰς ἀνάμνησιν περὶ τοῦ σαββάτου:
λαβὼν εἰς νοῦν ὁ ψαλμοδὸς τὴν κρίσιν τοῦ δεσπότητος:
καὶ τὰς βασάνους προστιθεὶς τὰς τότε γινομένας:
ὡς ἐξομολογούμενος τὰς ἀμαρτίας λέγει:
μὴ τῷ θυμῷ σου γάρ φησιν ἐλέγξης με, σωτήρ μου:
τοῦτο γὰρ ὅλον πέφυκεν ἀνάμνησις σαββάτου:
ὥσπερ γὰρ τοῦτο λέγομεν τὸ σάββατον εὐδόμην:
οὗτος αἰὼν ὁ ὄγδοος σαββάτου λόγον ἔχει:
τῶν ἔργων γὰρ παυθήσονται πάντες τῶν ἐν τῷ βίῳ: ||

5

2–9 λαβὼν ... ἔχει] *Mi.Ps. Poem.* 54.512–519

ad tit. MPs. 62

^{36v}ψαλμός τῷ Δαυίδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας:
φεύγων καὶ πάλιν ὁ δαυὶδ σαοὺλ τὸν τολμητίαν:
εἰς τὰς ἐρήμους ἔμαθε τὸν θάνατον ἐκείνου:
ἐνθα καὶ τοῦτον τὸν ψαλμὸν εὐχαριστῶν ἐξεῖπε:
τὰ χεῖλη μου καὶ γάρ φησιν αὖ ἐπαινέσουσί σε:
ἐμοῦ γὰρ ἀντελάβητο, σῶτερ, ἡ δεξιὰ σου:
αὐτοὶ δ' ἐζήτησαν λαβεῖν εἰς μάτην τὴν ψυχὴν μου:
ἀλλ' εἰσελεύσονται πρὸς γῆς τὰ κατωτέρω μέρη:

5

2–8 εἰς ... μέρη] *Mi.Ps. Poem.* 54.756–762

ad tit. MPs. 102

- ^{37r}ψαλμὸς τῷ Δαυίδ· τῷ κυρίῳ εὐχαριστήριος·
 ἐν τούτῳ πάλιν παρανεῖ γεραίρειν τὸν δεσπότην·
 καὶ γὰρ τὸ ἀλληλοῦα τοῦτος σημαίνει θέλει·
 τὸν μὲν γὰρ ἱα τὸν ἐβραϊκὸν σημένειν·
 5 τὸ δ' ἀληλοῦ, τὴν αἴνεσιν δηλοῖ τὴν τοῦ κυρίου·
 τοῦτ' ἔστιν, δεῖ τὴν αἴνεσιν προσάγειν τῷ κυρίῳ·
 ὅπως δὲ δεῖ τὴν αἴνεσιν προσφέρειν τῷ κυρίῳ·
 καὶ τοῦτο μὲν προτρέπειται δοξάζειν τὸν δεσπότην·
 τὸν κύριον καὶ γὰρ φησιν εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου·^{37v}
 10 καὶ τὰ ἐντος μου ξύμπαντα φησιν ἐπευλοιοῖτε·
 τοῦτ' ἔστιν ἦπαρ καὶ νεφροὶ καὶ πνεῦμα καὶ καρδία·
 χρῆ γὰρ δοξάζειν τὸν θεὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας·

2–12 εἰς ... μέρη] Mi.Ps. *Poem*. 54.1037–1047

ad tit. MPs. 50

- ^{38r}ψαλμὸς τῷ Δαυίδ· τῷ κυρίῳ εὐχαριστήριος·
 ὁ δὲ πεντηκοστὸς ψαλμὸς, δῆλος ἐξ ἱστορίας·
 βραχὺ γὰρ ραθυμήσαντος τοῦ θαυμαστοῦ προφήτου·
 καὶ φθήραντος βηρσαβέε γυναικα τοῦ οὐρίου·
 5 καὶ τὸν οὐρίαν κτήναντος καὶ μόνη τη κελεύσει·
 εἰσῆλθε νάθαν πρὸς αὐτὸν ἐλέγχων ὡς προφήτης·^{38v}
 κάκεῖνος εἰς ἀνάμνησιν ἐλθὼν τῆς ἀμαρτίας·
 ἔγραψε τοῦτον τὸν ψαλμὸν ἐν ἐξομολογήσει·
 πρὸς τὸν δεσπότην τοῦ παντὸς λέγων ἐλέησόν με·
 10 κατὰ τὸ μέγα ἔλεος τῆς σῆς φιλανθρωπίας·
 οἶκτον δὲ μέγαν ἐκζητεῖ μεγάλως ἀμαρτήσας·
 τῷ φόνῳ γὰρ ἐκέρασεν ἐκεῖνος τὴν μοιχείαν·
 ὅθεν ἀνόμημα καλεῖ ταύτην τὴν ἀμαρτίαν·
 ὃς ἐπὶ πλεῖον πλύνον με φησὶ τῆς ἀμαρτίας·
 15 ὅτι τὴν ἀνομίαν μου σωτήρ ἐγὼ γινώσκω·
 δυσέκπλυτον ὑπάρχουσας καὶ πλήρης δυσωδίας·
 ὅπως ἐν κρίσει δέσποτα νικίσης κατὰ κράτος·

ἂν γὰρ εἰς κρίσιν μετ' ἐμοῦ θέλων εἰσέλθῃς λόγε: ἐγὼ γὰρ ἡττηθήσομαι κατακριθεὶς μεγάλως: ὥς ἁμαρτίσας μέγιστα σὺ δὲ νικήσεις, σῶτερ: ὥς φιλανθρωπευσάμενος ἐμοὶ τῷ κατακρίτῳ: μὴ ἀπορρίψῃς με φησὶν ἀπὸ τοῦ σοῦ προσώπου: μὴδ' ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ τὸ πνεῦμα σου τὸ θεῖον: τῆς προφητείας τῆς σεπτῆς τὴν χάριν δηλονότι: ὅπως διδάξω ξύμπαντας ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου: ἡγουν ἀρχέτυπος φανῶ στήλῃ τῆς μετανοίας: τοῖς ἐπιστρέφειν θέλουσιν ἐκ παρανόμου βίου: ἀλλ' αὖθις αἰνιττόμενος τὴν νέαν διαθήκην: καὶ προδηλῶν ἀνατροπὴν τῶν θυσιῶν τοῦ νόμου: ὀλοκαυτώματα φησὶν οὐκ εὐδοκήσεις λόγε: θυσίαν γάρ σοι τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον.	20 25 30
---	-------------------------------

2–31 ὁ δὲ ... συντετριμμένον] *Mt.Ps. Poem.* 54.613–642